

Virág Ferenc: a plébános, akit eltanácsoltak a városból

Városunk kiváló plébánosainak sorában Virág Ferenc igencsak előkelő helyet foglal el. Ő volt ugyanis az első, akiből pécsi püspök lett.

Virág Ferenc 1869. augusztus 2-án született Bonyhádon. Pécsen érettségizett, és tanulmányait a teológián folytatta. Pappá 1892 júniusában szentelték. Szekszárdra 1896-ban került, ahol a gimnázium hittanári állását töltötte be. Egy év után azonban Wlassics Gyula kultuszminiszter eltanácsolta Szekszárdról.

Történt, hogy az egyházközség szorult anyagi helyzete miatt a fiatal hittanárt csak nagyon kevés fizetés mellett tudták alkalmazni, és a miniszter sem volt hajlandó a szokásos állami fizetést megadni, mondván

FOTÓ: BEKÜLDÖTT KÉP

a gimnázium akkor még nem működött teljes létszámmal.

A fiatal pap egy alkalommal diákjai előtt tett egy megjegyzést, hogy őt éhbérért foglalkoztatják. Kijelentése eljutott Wigand János igazgató fülébe, aki ezt azonnal jelentette a mi-

niszternek. A hír hallatán Wlassics Gyula kultuszminiszter levelet írt Troll Ferenc püspöki helytartónak, melyben jelezte, nem engedélyezi, hogy fiatalokkal foglalkozzon.

Virág Ferenc hivatali vezetője, Wosinsky Mór mindent megtett, hogy fiatal ambiciózus papját megtartsa, mert nagyra becsülte munkáját. Nemcsak diákjai szerették, elismert volt hívei körében is. A döntéssel Troll sem értett egyet, de meghajolt a miniszter akarata előtt, és papját Dunaszekcsőre helyezte. Wlassics döntése nyomán a püspöki helytartó kijelentette, hogy addig nem biztosít a gimnáziumnak hittanárt, míg nem kapják meg az állami fizetést. Számos levélváltás és több hónapos vita után a miniszter beadta derekát...

Virág Ferencről azonban nem feledkeztek meg: egy év múlva már a pécsi székesegyház karkáplánja lett, majd szemináriumi hittanár. E tisztsége mellett nevezték ki a Katolikus Legényegylet országos elnökhelyettesévé. Tisztségében sokat tett az ifjúság vallásos nevelése érdekében. Tevékenysége során pápai kamarási tisztséggel tüntették ki, és esperesi rangra emelték. Paksi állomáshelyéről 1922-ben került városunkba plébánosnak.

Négy évet töltött Szekszárdon, hivatali ideje alatt égett le a belvárosi templom tornya. A felújítást azonban már nem ő végezte, mert 1926-ban pécsi püspökké választották. Később is sokat járt városunkban. Virág Ferencet 89 évesen, 1958-ban érte a halál.

Dr. Ótós Miklós

Szekszárd: urbanizáció és csőd közeli állapot

A fejlődés szempontjából vegyes képet mutatott városunk az 1920-as évektől a második világháború végéig, illetve a kommunista hatalomátvétel időszakáig – derült ki Ruzsa Éva beszámolójából.

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtárban tartott előadásán a megyei levéltár igazgatóhelyettese emlékeztetett, Vitéz Vendel István polgármester urbanizálódott megyeközpont képét kialakítva szeretne volna vonzóvá tenni Szekszárdot, ám terve számos financiai akadályba ütközött. Az 1900-as évek elejétől a mezőgazdaságra, szőlőtermesztésre épülő helyi gazdaságot ipartelepítési ötletekkel kívánták erősíteni, növelve a bevételeket.

Ez idő tájt sok állami kölcsönt vettek fel – például tisztviselői lakások építésére –, bevételek ellenben alig voltak. A kölcsönöket folyószámla-hitelekkel próbálták „betömni”, így a vá-

FOTÓ: KISS ALBERT

ros jelentős tartozásokat halmozott fel, 1933-ra pedig csőd közeli állapotba került. A hiány csökkentésére olykor 130–140 százalékos pótdát, telekadókat is kivetettek, vagy kereskedelmi árukat, amely az iparcikkek drágulásához vezetett.

Az 1930-as évek derekán ugyan voltak kísérletek az iparosításra (dohány, feldolgozó, textil, cukorgyár), ám ezek kudarcba fulladtak. Az 1940-es években például a svájci Nestlé

cég akart letelepedni Szekszárdon, ám előbb a háború, később a kommunizmus szólt közbe... A város fejlődését a Séd szabályozása, a víz- és csatornaművek építése, út- és járdaépítések, illetve a Tüdőgondozó Intézet építése jelentette.

Az urbanizálódás a Garay téri mozi, a fásori Iparos Székház, a szintén itt felépült evangélikus templom, a ma óvodaként működő Városi Mérnöki Hivatal, vagy a laktanya, a Levente székház (egykori Sportszékház), a

Pénzügyi Igazgatóság, a Magyar Nemzeti Bank épülete megvalósulásával volt tetten érhető. Új tisztviselői villanegyed is épült a vásártér helyén, a mai Ady – korábban Levente – utca területén.

Az 1944-es deportálás mély nyomot hagyott Szekszárdon, hiszen a zsidósággal a település kispolgári jellege is eltűnt. A német bevonulással bevezették a birodalmi márkát a városban, több középületet a hadsereg számára kellett fenntartani. A csatazaj elültével lassan visszatért az élet a városba, ahol a pengő inflálódása idején – a forint bevezetéséig – a legnépszerűbb fizetőeszköznek Szekszárdon a gabona bizonyult.

A kommunista hatalomátvétel újabb negatív fejezetet nyitott a város életében: 1948-tól felszámolták a „fasisztának” bélyegzett városi egyesületeket, helyükbe „demokratikus” civil szervezeteket kreáltak, ami jó időre visszavetette a szabad közéleti kezdeményezéseket.

Gy. L.